

No. 12. 8 Ocak 1964

Tercüman (İstanbul)

«Çeşme Başı» ile Türk Balesine, Türk Halk Oyunları
girdi. Bu da 20 nci yılın «En güzel» hâtırası oldu

TÜRK BALESİ 20 YAŞINDA

«İkinci Dünya Harbi yeni bitmiş, halk açlık ve sefalet içinde hâlâ Avrupa'da, Türkiye bu harbin dışında kalmış. Ancak burada da etkisi görünmüş. İşte tam bu sıralarda bir İngiliz koluğunun yurdumuza gelmesi ve bir Parlamento üyesi ile görüşmesi sonucu, Türkiye'de bir Bale Okulu kurulması fikri ortaya çıkıyor ve hükümetimizin davetlisi olarak Dame Ninette de Valois İngiltere'den İstanbul'a geliyor.

Dame Ninette de Valois, 20 yıl önce cereyan eden bu sahneyi gözlerimizde şöyle canlandırıyor:

«Benim için çok heyecanlı bir andı. İstanbul'a geldiğimde bale çalışmalarıyla ilgili hiç bir şey yoktu. İnsana şimdi bile düşünmek imkânsız geliyor. Başlyabilmek için tek şey vardı. 25 çocuğu bir araya toplamak... Biz de öyle yaptık, topladığımız bu çocuklar, ya ailelerinin bale öğrenimi görmelerini arzuları çocuklardı, ya da yakınlarıyla bale eğitimi görmelerinde fikren birleştiğimiz çocuklar.

Gelecek ay tam 20 yıl oluyor. İstanbul'da kurmuş olduğumuz bir okulda çalışıyordum. Çocukları topladım ve baleye uygun mu değil mi diye ayaklarına bakıyordum. Onların bale hakkında hiç bir şey bilmeyişleri beni çok şaşırttı. Böyle bir durumda işe başlamak, 9 yıl sonra ne olacağını bilmeden, bu çocukların tahsil ettirilmesi, giydirmesi, öğrenim görmesi demekti... 9 yılın sonunda onları büyük bir kabiliyet olarak karşınızda görebileceğiniz gibi, bunun tam aksi de olabilirdi. Bu, riskin altına girmek demekti. Çünkü 9 yılın sonunda her şey olabiliirdi.

İdarecilerin de olumlu hareketi oldu. Konservatuar geliştirildi. Çocuklara öğrenim devresinden sonra Tiyatroda bir gelecek sağlandı. Tabii istediğimiz bir çok şey daha vardı. İlerlemek istiyorduk. Onları daha zengin görmek istiyordum, daha iyi stüdyolar istiyordum. Bu arada pek çok şey de yapmak istiyorduk... Bu kadar çok şey istersen, onlara bütün çocuklukları boyunca neler verebileceğimizi gözden uzak tutmamak gerekti... Şimdi düşünüyorum da, bütün istediklerimiz ve yaptıklarımız takdire değer şeyler...»

TÜRKLER HER İŞTE

CANLI VE ATAK

20 yıldır çalıştığı Türk öğrencileri hakkında çok müsbet hisler duyan Dame Ninette de Valois, onlar hakkında düşüncelerini sı-

ralıyarak şunları söylemektedir:

«Türklerin büyük kabiliyetlerini hissediyorum. Kulakları müzik için çok uygun. Ayrıca yaptıkları her işte de canlı ve ataklar.. Oynadıkları klasik eserler de alışılmışın çok ötesinde mükemmel bir standartta.. Koreografisini yaptığım modern İngiliz Balesi Rake's Progress onların üstün kabiliyetlerini ortaya koymuştur. İki yıl önceki Türk Balesi Çeşme Başı da haklı olarak büyük bir başarı kazanmıştır. Bale topluluğu-

nuz için genel yargı, repertuarlarında çeşitli ve zengin oyunlara sahip olduklarıdır.»

GELECEK ÖNEMLİDİR...

Dame Ninette de Valois, geleceğin önemine işaret ettikten sonra, Türk Balesi'nin yakın bir süre içinde tamamen kendilerinin olan bir repertuara sahip olacağına işaret ederek bugünkü yöneticiler hakkında da son olarak şunları söylemiştir:

«Şimdi Güney Afrikalı genç bir Koreograf Fichard Glasstone, il-

ginç bir prodüksiyonla Sylvia Balesini sahneye koymaktadır... Böylece ilk kez tanınmış klasik balesinin Türk Balesine göre Koreografisi yeniden düzenlenmiş oluyor. Bundan sonra yedi yıl önce oynamış olduğumuz ve ilk temsilimiz olan Coppelia'yı yeniden gözden geçireceğiz. Yedi yıl önceki ve şimdiki Coppelia... Bu iki prodüksiyon arasındaki fark, aradaki korkunç ilerlemeyi en iyi şekilde gösterecektir. Gelecek onların elindedir.»